
Значущість та перспективи розвитку FINTECH сектору в майбутньому України

Юліанна Півняк

Економічний факультет, Харківський національний університет імені Василя Каразіна, Харків, Україна

ORCID 0009-0009-0446-1406

Наталя Гребенюк

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування, Харківський національний університет імені Василя Каразіна, Харків, Україна

ORCID 0000-0003-0548-4772

Для цитування цієї статті:

Півняк Юліанна, Гребенюк Наталя. Значущість та перспективи розвитку FINTECH сектору в майбутньому України. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*.

Vol. 3, No. 6, 2024, pp. 34-44. doi: 10.46299/j.isjmef.20240306.03.

Надійшла до редакції: 17 жовтня 2024 р.; **Схвалено:** 18 листопада 2024 р.;

Опубліковано: 01 грудня 2024 р.

Анотація: У цій статті проведено комплексний аналіз поточного стану та перспективи розвитку фінтех-індустрії в Україні. Особлива увага приділяється питанням залучення інвестицій та їх ефективного освоєння, що є важливими факторами для стабілізації та зростання економіки країни. У роботі підкреслюється, що інвестиції в новітні технології, зокрема у сфері фінансових технологій (FinTech), мають стати основою для сталого зростання в умовах сучасних викликів, таких як цифровізація та інтеграція у глобальні фінансові ринки. На мікрорівні фінансові інвестиції є ключовим інструментом зміцнення конкурентоспроможності як окремих компаній, так і національного фінансового сектору загалом. Проаналізовано ключові тенденції, що формують сферу фінтех-інвестицій, включаючи вплив глобальних технологічних інновацій, регуляторних змін та макроекономічного середовища. Виявлені характерні риси успішних українських фінтех-проектів, серед яких Monobank та EasyPay, які демонструють значні досягнення на міжнародній арені. Окремо висвітлено проблеми, з якими стикаються фінтех-компанії в Україні, включаючи бюрократичні перешкоди, нестабільність енергетичної та інтернет-інфраструктури, проблеми з регулюванням та обмежений доступ до фінансування. Запропоновано шляхи подолання цих викликів, серед яких — покращення законодавчого регулювання, створення сприятливих умов для інвестицій та стимулювання співпраці між державним і приватним секторами. Розглядаються інноваційні рішення для подальшого розвитку інфраструктури та фінансових технологій, що можуть сприяти підвищенню рівня інклюзії та доступності фінансових послуг для різних верств населення. Ця стаття буде корисною для інвесторів, регуляторів, фінтех-підприємців, стартапів, а також усіх, хто цікавиться фінансовими технологіями та їхнім впливом на розвиток економіки України.

Ключові слова: Fin-Tech, інвестиції, фінансування фінтех проектів, економіка України, старт-ап.

1. Вступ

У статті розглядається поточний стан та перспективи розвитку фінтех-індустрії в Україні. FinTech є одним із найдинамічніших секторів світової економіки, що поєднує фінансові послуги та інноваційні технології для підвищення ефективності та зручності. Зростаюча важливість цієї галузі зумовлена як глобальними тенденціями диджиталізації, так і локальними викликами. Залучення та ефективне освоєння капіталу дає Україні шанс не лише покращити свою економіку, а й посилити свої позиції на світових ринках. Інвестиції в новітні технології повинні стати основою стабільного та сталого зростання в майбутньому. На мікрорівні інвестиції виступають як ключовий інструмент стійкого зростання та зміцнення конкурентоспроможності компаній. Інвестиційна діяльність важлива для розвитку будь-якої країни, але в умовах воєнного стану вона потребує підвищеної уваги та є пріоритетним стратегічним питанням для забезпечення нормального функціонування економіки [1].

Україна, яка продовжує інтеграцію в світовий фінансовий простір, має значний потенціал для розвитку фінтех-сектору. Актуальність теми дослідження обумовлена потребою підвищення інвестиційного клімату країни, вдосконалення фінансових технологій та усунення бар'єрів, які гальмують розвиток галузі. У роботі розглядаються інновації, впроваджені на українському фінансовому ринку, основні проблеми та перспективи розвитку фінтеху в умовах невизначеності, спричиненої геополітичними та макроекономічними факторами.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом дослідження є фінтех-сектор України, який охоплює інноваційні фінансові технології, що використовуються для оптимізації фінансових послуг. До цих технологій належать блокчейн, штучний інтелект, мобільні додатки та інші рішення, що полегшують банківські операції, страхування, інвестування та платежі. У роботі також розглядаються зарубіжні аналоги фінтех-індустрії, зокрема, успіхи країн Європейського Союзу у впровадженні законодавчих змін для підтримки цифрових платежів та фінансових транзакцій.

Основними недоліками фінтех-сектору в Україні є регуляторні бар'єри, бюрократія, нестабільність енергетичної та інтернет-інфраструктури, що впливає на ефективність роботи компаній. Ці проблеми ускладнюють використання фінансових інновацій та стримують розвиток ринку.

3. Мета та задачі дослідження

В умовах воєнного стану інвестиційній діяльності необхідно приділяти більше уваги, оскільки це стратегічно важливо для забезпечення належного функціонування економіки. На прогнози залучення інвестицій впливають політична ситуація та стан світової економіки. Рішення інвесторів щодо інвестицій в Україну можуть змінюватися під впливом змін у міжнародному ландшафті та структурі світового ринку.

Метою дослідження є виявлення основних недоліків фінтех-сектору України та пошук шляхів їх подолання для підвищення конкурентоспроможності на міжнародній арені. Для досягнення мети необхідно виконати такі завдання:

- проаналізувати поточний стан фінтех-індустрії в Україні;
- визначити основні проблеми, які стримують розвиток фінтеху в країні;
- оцінити вплив міжнародних інвестицій та законодавчих змін на розвиток сектору;
- запропонувати шляхи вдосконалення регулювання, інфраструктури та доступу до інвестицій.

4. Аналіз літератури

В рамках аналізу літератури були розглянуті дослідження щодо розвитку фінтеху в Україні та світі. Зокрема, закони Європейського Союзу, такі як Директива PSD2, які стали зразком для українських реформ у сфері платежів та фінансових технологій. У статті також наводяться приклади успішних українських фінтех-компаній, як-от Monobank та EasyPay, які демонструють конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

До зарубіжних науковців, які займаються дослідженням різних аспектів фінансових технологій (FinTech), відносяться Я. Барберіс, Р. Браун, Г. Андерсон, А. Броддас, А.Валлас, М. Вебер, Б. Лі, М. Міллер, Л. Хорнуф, Дж.Хорслі, С. Чишті, Г. Швабе, М. Шмітт.

Дослідження показало, що ця тема є вкрай актуальною на сьогодні і вже була предметом уваги багатьох сучасних науковців, таких як О. О. Кощєєв, належать С.В. Волосович, Д.В. Гордєєва, Л.А. Дудинець, Л.В. Жердецька, Л.Г. Кльоба, Н.М. Пантелєєва, С.І. Паперник, Л. В. Жердецька, Д. І. Городинський, В.В. Коваленко, А.А. Мазаракі, О. В. Тарасенко та. Спираючись на вже накопичені наукові здобутки, можна стверджувати, що FinTech активно розвивається, стає все більш популярним та впроваджується на українському ринку, поступово розширюючи свою присутність завдяки збільшенню кількості нових FinTech-компаній та появі різноманітних стартапів. Ці стартапи спрямовані на автоматизацію рутинних фінансових операцій, полегшення доступу до фінансових послуг та розширення можливостей для споживачів.

Важливим аспектом дослідження є аналіз впливу іноземних інвестицій та партнерства українських компаній з міжнародними гравцями. Розглядаються зарубіжні фінтех-рішення, які можуть бути адаптовані в Україні для підвищення ефективності фінансового сектора.

5. Методи досліджень

У дослідженні використовувалися такі методи:

- аналітичний підхід для оцінки стану фінтех-індустрії в Україні на основі статистичних даних та звітів;
- порівняльний метод для вивчення зарубіжних аналогів та успішних фінтех-проектів;
- описовий метод для аналізу змін у законодавстві України щодо фінтеху та їхнього впливу на галузь;
- прогностичний метод для оцінки потенційних напрямів розвитку українського фінтеху, зокрема через зміни в інвестиційному кліматі та впровадження новітніх технологій.

6. Результати досліджень

Прогнози залучення інвестицій в Україну ґрунтуються на ініціативах, що покращують інвестиційний клімат і підвищують обізнаність про країну серед міжнародних інвесторів. Негативними факторами, що знижують привабливість країни для інвесторів, є геополітична нестабільність, корупція, неефективна система оподаткування, економічна нестабільність і бюрократичні перешкоди. Ще до проблематичних аспектів можна віднести: нестабільність енергетичних мереж та Інтернет-з'єднань, зниження рентабельності компаній, недостатність фінансування, повільне впровадження інновацій на фінансовому ринку, недостатня ясність законодавства.

Тому в умовах високої невизначеності майбутнього, інвестиції традиційно спрямовуються до вже розвинених (раніше профінансованих) сфер економічної діяльності. На рис. 1 можливо побачити структуру Прямих іноземних інвестицій за країною походження. Як

і раніше превалюють реінвестиції з Кіпра - офшорної зони, яка часто використовується українськими бізнесменами.

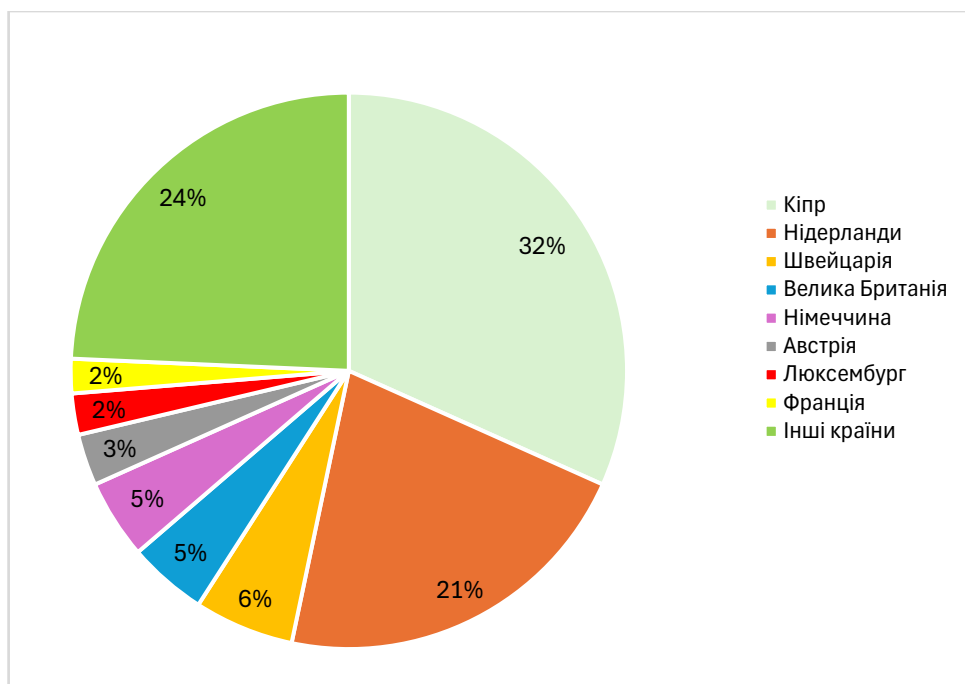

Рис 1. Структура країн - інвесторів в Україну в 2023 році.

Джерело: побудовано авторами.

Значний приріст іноземного капіталу в Україні на початку 2022 року спостерігався на підприємствах промисловості — 36%, будівництва — 8,3%, сільського, лісового та рибного господарство — 10,4%, інформації та телекомунікації — 3,5%, торгівлі (оптової, роздрібної); ремонту автотранспорту — 8,7%, транспорту, складського господарство, поштової та кур'єрської діяльності — 6,5%, державного управління й оборона; обов'язкового соціального страхування — 11,0%, та операції з нерухомістю — 4,6 %.

Станом на кінець 2021 року найвагоміші обсяги прямих інвестицій (залишків) були спрямовані до підприємств промисловості – 43,7% та установ та організацій, що здійснюють оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 15,5%.

Загалом, у 2022 році інвестиції становили 1152 млн. дол. США, а у 2023 році кількість прямих інвестицій становила 4247 млн. дол. США [2]. Динаміку прямих іноземних інвестицій за останні роки можливо побачити в таблиці 1.

Таблиця 1. Прямі іноземні інвестиції в Україні, за даними Міністерства фінансів України [3]

	ПП Україну	Приріст	ПП України	Сальдо	Сальдо у відсотках, порівняно з минулим роком
2015	-458	-868	-51	-407	-236.1%
2016	3810	4268	16	+3794	-1032.2%
2017	3692	-118	8	+3684	-2.9%
2018	4455	763	-5	+4460	21.1%

Продовження таблиці 1

2019	5860	1405	648	+5212	16.9%
2020	-868	-6728	82	-950	-118.2%
2021	6687	7555	-198	+6885	-824.7%
2022	1152	-5535	529	+623	-91.0%
2023	4247	3095	42	+4205	575.0%

За даними InVenture, обсяг анонсованих та завершених угод злиття та поглинання (M&A) в Україні, включаючи корпоративні угоди, венчурні угоди в технологічному секторі, а також угоди з приватизації та продажу заставних активів за підсумками 2023 року становив \$1,7 млрд. Найбільша кількість інвестиційних угод у 2023 році відбувалася у наступних секторах: технологічний сектор та венчурна індустрія; комерційна нерухомість та промислово-логістична нерухомість; сільськогосподарське виробництво та агрологістика.

У 2024 році, за прогнозами, угоди private equity в українському IT існують – як завдяки системним внутрішнім інвесторам (Horizon Capital, Intellias, Hypra Fund, InSoft.Partners та інших), так і інвесторам з сусідніх країн (як польської Euvic Group, яка останнім часом системно інвестує в невеликий український IT-бізнес).

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій, як і раніше, виступають власні кошти підприємств та установ. Відсоток кредитів банків та інших позик, відсоток коштів іноземних інвесторів, відсоток коштів населення у фінансуванні інвестицій є не значним [4].

Як зазначалось раніше, найбільш популярними є інвестиції в агро, IT, транспорт та FMCG галузі. Більшість з цих інвестицій тісно пов'язані з FinTech (фінансовими технологіями) в Україні.

FinTech (фінтех) - це сфера, яка поєднує фінанси та технології для створення інноваційних рішень у фінансовій сфері. Фінтех використовується для оптимізації фінансових послуг, включаючи банківські операції, кредитування, страхування, інвестування та платежі.

Основні напрямки фінтеху включають в себе використання штучного інтелекту, блокчейн-технологій, аналітики даних, мобільних додатків та інших інноваційних рішень для поліпшення фінансових послуг. Фінтех сприяє зменшенню бюрократії, підвищенню доступності фінансових послуг, збільшенню швидкості та зручності здійснення операцій.

Дослідження у сфері фінтеху включають в себе аналіз впливу технологій на фінансові ринки, регулювання фінтех-компаній, а також розвиток нових бізнес-моделей у фінансовому секторі. Фінтех відкриває нові можливості для розвитку фінансової системи та сприяє створенню конкурентного середовища на ринку фінансових послуг.

За даними Української асоціації FinTech та інноваційних компаній (UAFIC), на українському ринку FinTech наразі працює 203 компанії. 49% з них працюють на міжнародному ринку [5]. За даними опитування UAFIC, 27% опитаних компаній FinTech планують укласти партнерства зі стратегічними іноземними інвесторами, тоді як 33% вже залучали іноземні інвестиції [6].

Технологічна інфраструктура є провідною діяльністю українських стартапів FinTech, тобто безпосереднім продуктом є створення IT-рішень для фінансових компаній та банків [5].

За перші п'ять місяців 2022 року, IT-сектор України згенерував приблизно 3,2 мільярди доларів від експорту, що на 27% більше, ніж за той же період у 2021 році.[6]. Потужний фінансовий сектор, який використовую сучасні фінтехнології може стати істотним джерелом податкових надходжень, тому держава приділяє йому багато уваги.

Однією з основних цілей українського уряду є збільшення частки IT-сектора в ВВП країни з поточних 4% до 10% до 2024 року [7]. Саме тому у серпні 2022 року в Україні набрав чинності

Закон "Про платіжні послуги", який був прийнятий в 2021 році і є революційним для українського сектора FinTech, зокрема, для платежів. Одним з нововведень є гармонізація українського законодавства з законодавством Європейського Союзу, а саме з другою Директивою про платіжні послуги (PSD 2). Основними цілями цієї директиви було формування більш узгодженого платіжного ринку в Європі, поліпшення безпеки фінансових транзакцій та забезпечення захисту споживачів. Також Президентом України Володимиром Зеленським був підписаний законопроект, який встановлює регулятивну рамку для криптовалют в Україні. Цей закон створює відповідні умови для створення сильного ринку криптовалют, але поки що не дозволяє використовувати цифрові, віртуальні активи як форму повноцінної оплати.

Українське Міністерство цифрової трансформації представило глобальну ініціативу під назвою «Digital4Freedom», що презентує собою джерело благодійних внесків для технологічних компаній, що підтримують Україну.

Ці дії сприяють зростанню інвестицій в технології, пов'язані з FinTech в Україні. Окрім того, під час пандемії COVID-19 спостерігалось зростання попиту на фінансові додатки та мобільні банківські послуги.

Інвестиції у проекти фінтех-компаній на сьогоднішній день можуть бути надзвичайно корисними з різних причин. По-перше, сектор фінтех процвітає завдяки своїй здатності запропонувати свіжі інноваційні рішення, які роблять фінансові операції плавнішими, швидшими, дешевшими та більш зручними для користувачів. Наразі можна спостерігати масовий перехід до цифрової трансформації фінансів, коли все більше людей і компаній обирають такі зручні та ефективні для них цифрові послуги. Що захоплює, так це різноманітність самих фінтехів — тут є все: від цифрових платежів і блокчейну до робо-консультантів і страхових технологій. Ця різноманітність означає, що існує багато способів диверсифікації інвестицій в IT сектор.

В Україні є багато популярних фінтех-стартапів, які працюють над інноваційними рішеннями в галузі фінансових технологій. Якщо звернути увагу на зазначені найпопулярніші фінтех-компанії, які привертають інвестиції, то вони включають Monobank, iBox, EasyPay. Ось декілька з них, що вважаються найуспішнішими та найбільш використовуваними:

Monobank: Це найбільший небанк в Україні, який був запущений в 2017 році. Monobank обслуговує понад 4 мільйони клієнтів і пропонує дебетові рахунки в гривнях, доларах та євро, бізнес-рахунки для самозайнятих осіб, дитячі банківські рахунки, овердрафт, депозити, заощадження, розстрочку, P2P платежі, щедрий кешбек та розумний мобільний додаток з елементами гейміфікації.

iBox: Це провідний постачальник платіжних терміналів в Україні. Оскільки використання готівки все ще дуже поширене в країні, що складає близько 45% всіх платежів, то платіжні термінали, які дозволяють готівкові платежі, дуже популярні.

EasyPay: Це найбільший небанківський оператор фінансових послуг в Україні. Сервіс дозволяє клієнтам оплачувати понад 3,500 послуг готівкою в понад 11,500 терміналах по всіх регіонах України, а також банківськими картками на офіційному онлайн-порталі easypay.ua.

На початок 2022 року від Українського фонду стартапів отримали фінансування 24 вітчизняні стартапи. Наразі на сайті Українського фонду стартапів представлено 3 проекти сфери FINTECH: Finmap –онлайн-сервіс для фінансового обліку у малому та мікро-бізнесі, Agrifinance Online –онлайн-платформа з об'єднання учасників сільськогосподарського ринку України (фермерів, інвесторів, трейдерів, дистриб'юторів та страховиків) і Правомен – повністю автоматизований помічник з побутових юридичних питань. [8]

В Україні велика кількість FinTech-компаній працюють без залучення коштів сторонніх інвесторів. Здебільшого засновники FinTech компаній використовують власні кошти для фінансування своїх компаній. У 2019 р. власні кошти склали 61%, а у 2021 р. вже 66%, водночас 18% компаній залучили гроші приватних інвесторів. Слід зазначити, що частка венчурних фондів скоротилась у 2021 р. на 2% від 2019 р., а інвестиції від друзів та родичів

значно зменшилися протягом 2019–2021 рр., та склали 1% у 2021 р., що на 8% менше у порівнянні з 2019 р [9]. Інвестиції в фінтех в Україні продовжують зростати, незважаючи на військові дії. Територіально найбільша кількість фінтех-компаній залишається у Києві – 77%, друге та третє місце розділяють Дніпро та Львів. [9] (див. Рис. 2)

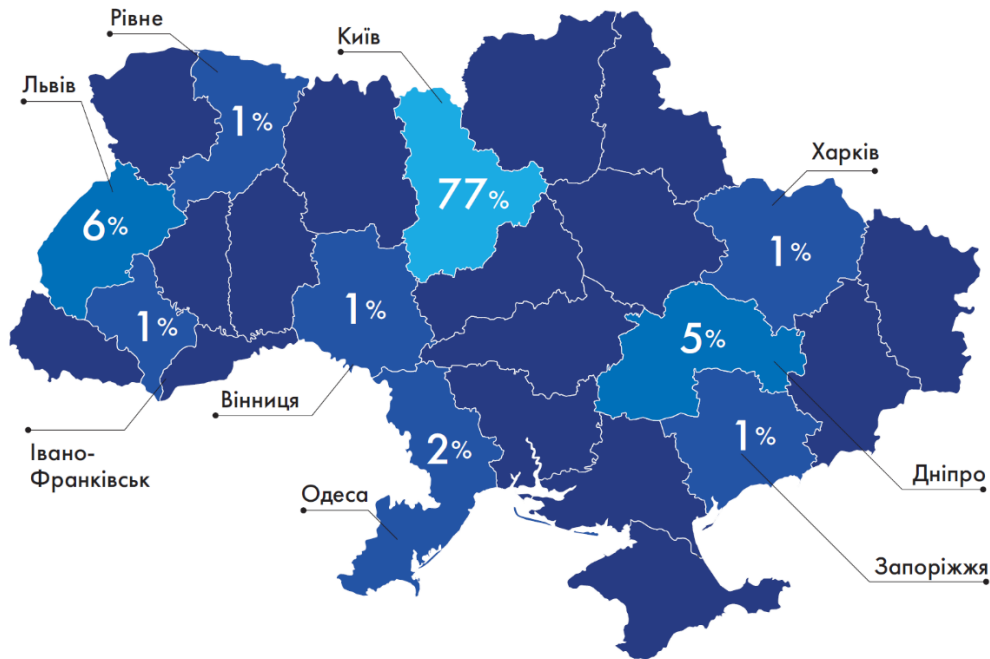

Рис 2. Розподіл ІТ компаній за регіонами України [9].

За даними дослідження "Fintech Trends 2024", в Україні наразі працює 246 фінтех-компаній, сім з яких були засновані в 2022 році. 68% фінтех-компаній вже досягли точки безбитковості, 66% фінансуються за рахунок власних коштів, а 33% працюють на міжнародному ринку. За даними дослідження, 66% фінтех-компаній самофінансуються, 15% залежать від приватних інвесторів, а 5% отримують підтримку від венчурних фондів.

За даними "Fintech Trends 2024", більшість фінтех-компаній в Україні (54%) є маленькими, з числом співробітників до 25 осіб [10].

За даними Statista, прогнозується що найбільшим ринком буде Digital Assets з активами під управлінням (AUM) в 141,30 млн доларів США в 2024 році [11]. Очікується, що цифровий ринок інвестицій покаже зростання доходів на 61,70% в 2025 році [11].

Оскільки, однією з основних цілей українського уряду є збільшення частки ІТ-сектора в ВВП країни з поточних 4% до 10% до 2024 року. То за прогнозами, ринок цифрових активів в Україні зростатиме на 19,30% (2024-2028), що призведе до обсягу ринку в 1,610.00 млн доларів США в 2028 році [11].

Крім того, українські фінтех-рішення можуть легко масштабуватися в усьому світі, що значно розширює їхній ринковий потенціал. Уряди та регулятори також створюють сприятливе середовище для заохочення фінтех-інновацій, часто за допомогою політики підтримки та пісочниці, де можна безпечно тестувати нові продукти. Фінтех-компанії витісняють традиційні фінансові установи, пропонуючи послуги, які є не тільки більш ефективними, але й більш зручними для клієнтів і економічно ефективними. Ця загроза часто призводить до партнерства або придбання традиційними банками фінтех-компаній, надаючи чудові можливості виходу для перших інвесторів.

Технології, що впроваджують фінтех, як, наприклад, ШІ, машинне навчання та блокчейн, додають ще один рівень привабливості, оскільки ці досягнення продовжують покращувати можливості фінтех-компаній. Пандемія також показала, наскільки стійким і адаптованим може

бути фінтех, завдяки значному прискоренню впровадження цифрових фінансових послуг. Ця здатність до адаптації забезпечує фінтех хороші позиції для подальшого зростання, оскільки вони зазвичай випереджають технологічні та ринкові зміни.

З точки зору інвестицій, фінтех пропонує значний прибуток, особливо тому, що багато стартапів у цьому просторі врешті-решт виходять на біржу або їх купують, що призводить до значного підвищення їх ринкової вартості. Фінтех-компанії особливо добре вміють створювати чудові умови для користувачів, що допомагає їм створювати базу лояльних клієнтів. Вони також відіграють вирішальну роль у сприянні фінансовій інклюзії, охоплюючи населення з недостатнім банківським обслуговуванням і тим самим сприяючи ширшому розширенню економічних можливостей країни. Загалом, фінтех-сектор є яскравою, інноваційною та швидкозростаючою сферою з потенціалом для отримання значних прибутків від інвестицій та трансформаційного впливу на фінансову галузь.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Фінтех-сектор України має значний потенціал для подальшого розвитку, оскільки фінансові технології є одними з найшвидше зростаючих інновацій у світі. Використання новітніх технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та аналітика великих даних, сприяє підвищенню ефективності фінансових операцій та зручності для користувачів. Це робить фінтех-індустрію привабливою для подальших досліджень і розвитку.

Методи дослідження, використані в статті, зокрема порівняльний та аналітичний підходи, дозволяють глибше зрозуміти поточний стан ринку і його недоліки, що є основою для розробки рекомендацій щодо покращення регулювання та інфраструктури. Враховуючи швидке зростання інтересу до цифрових фінансових послуг, цей об'єкт дослідження є зручним та актуальним для подальшого аналізу.

Подальший розвиток досліджень може зосередитися на адаптації міжнародного досвіду до українських умов, вдосконаленні законодавчої бази та стимулюванні інвестицій у сектор, наприклад фінтех-компанії, що фокусуються на впровадженні ESG-принципів до їхньої діяльності. Додаткові перспективи включають розширення досліджень щодо партнерства між державою та приватними компаніями, розробку нових фінансових продуктів та поліпшення інфраструктури для підтримки стабільності роботи фінтех-компаній.

Поглиблене вивчення проблем, таких як регуляторні бар'єри та кібербезпека, дозволить більш ефективно інтегрувати фінтех у загальну економічну систему країни, що сприятиме не тільки економічному розвитку України, але й покращенню її позицій на міжнародних ринках фінансових технологій.

8. Висновки

Підбиваючи підсумки, можливо виокремити переваги фінтех компаній, що надають їм особливої інвестиційної привабливості: гнучкість, оперативність, інноваційність, клієнтоорієнтованість, можливість світового масштабування, висока прибутковість, доступність.

Але не варто забувати й про проблеми сектора, перш за все пов'язані з технічною стороною бізнесу (залежність від інтернет-провайдерів, стабільності енергопостачання, кіберзлочинність) та складність правового поля діяльності.

Задля усунення виявлених проблем можливо запропонувати посилення тісної співпраці держави та приватного бізнесу як в напрямках координації їх зусиль, так й пошуках коштів для фінансування соціально важливих фінтех проєктів. Так покращення якості інтернет-з'єднань та енергетичних мереж, може включати модернізацію обладнання, розширення покриття або впровадження нових технологій. Сучасний світовий фінтех-ринок – надзвичайно динамічний сегмент, що поєднує передові фінансові та технологічні досягнення.

Українському фінтеху, незважаючи на нетривалий період існування, властиві всі тренди, що відбуваються у світі. Україні як потенційно перспективному фінтех-ринку для перетворення в один зі значущих інноваційних хабів європейського простору ще належить здійснити низку важливих кроків, насамперед реалізувати законодавчі ініціативи у фінтех-середовищі, насамперед Директиву ЄС PSD2, що дасть змогу розширити екосистему фінансових послуг. Імплементация PSD2 створить також умови для запровадження віддаленої ідентифікації користувачів, що, на думку і фінтех-компаній, і банків, є однією з основних перепон для розвитку фінтех-галузі в Україні.[12]

Щодо покращення оподаткування в Україні, було внесено декілька нововведень у 2024 році. Зокрема, було впроваджено новий порядок випуску, обігу та погашення податкових векселів. Також було змінено розміри ставки акцизного податку та порядок нарахування податкового зобов'язання. Розробка та впровадження чітких законодавчих норм, які регулюють діяльність фінтех-компаній, наприклад, створення спеціальних законів або внесення змін до існуючого законодавства. Забезпечення доступу до фінансування для стартапів та інноваційних компаній - створення спеціальних фондів, програм грантів або кредитних програм. Створення умов для швидкого впровадження нових технологій та інновацій, створення інноваційних хабів, проведення хакатонів або створення програм акселерації. Інвестиції в освіту та навчання для підготовки кваліфікованих спеціалістів, створення спеціалізованих курсів, програм стажувань або партнерств з університетами. Щодо розвитку фінтех-інвестицій в Україні, Національний банк України затвердив Стратегію розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Ця стратегія передбачає створення в Україні повноцінної фінтех-екосистеми, яка задовольняє потреби споживачів, учасників ринку, держави, надавачів пов'язаних послуг тощо.

Основні напрями цієї стратегії включають розвиток безготівкової інфраструктури, підвищення фінансової грамотності, впровадження міжнародного стандарту ISO 20022, створення регуляторної "пісочниці" НБУ, розробку «Концепції розвитку інноваційних наглядових та регуляторних технологій» та інше [13]. Ці кроки можуть допомогти вдосконалити фінтех-сектор в Україні. Наразі Незважаючи на загальне зниження, інвестиції в grortech (технології у сфері нерухомості) зросли до рекордного рівня — 13,4 млрд доларів США у 2023 році. Це стало однією з найяскравіших подій минулого року та демонструє зростаючий інтерес до інновацій у секторі нерухомості. «Срібний» рік інвестицій в ESG фінтех. [14] Найбільше прикладів компаній, які впроваджують у свою діяльність ESG-принципи, можна побачити серед екологічних фінтех-стартапів. Серед них: Doconomy – шведський фінтех-стартап, що спільно з Mastercard представив інструмент Mastercard Carbon Calculator, який можна легко інтегрувати у банківський мобільний застосунок; Bunq – датський небанк, що пропонує користувачам досягти персональної вуглецевої нейтральності всього за два роки: компанія садить дерево за кожні витрачені 100 євро [15] і багато інших, оскільки ESG-принципи (Екологічні, Соціальні та Управлінські) визначають, як компанії враховують вплив своєї діяльності на навколишнє середовище, суспільство та внутрішню політику. Впровадження ESG-принципів допомагає компаніям створити стійку практику ведення бізнесу, яка покращує репутацію та залучає інвесторів, які дбають про соціальні та екологічні питання.

Список літератури:

- 1) Томашевська А. Роль інвестиційних процесів та інвестиційного потенціалу у період війни та післявоєнній відбудові регіонів України. Наукові перспективи. 2023. No 9 (39). URL: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9\(39\)-219-231](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-9(39)-219-231) (дата звернення: 01.06.2024).
- 2) Міністерство економіки України. Стан інвестиційної діяльності в Україні. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо інвестиційного клімату в Україні. 2023. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Print?lang=uk-UA&id=93e0fdd8-41bc-4737-a700-75d32c29d885> (дата звернення: 02.06.2024).

- 3) Прямі іноземні інвестиції. Міністерство фінансів України. 2023. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 29.05.2024)
- 4) Мацука В. Сучасні тренди іноземного інвестування в Україні. Інвестиції: практика та досвід. – 2023. – №12. – С. 88–94. URL: <http://repository.mdu.in.ua/jspui/handle/123456789/4247>
- 5) UkraineInvest Ukrainian fintech sector overview. 2022. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/en/news/27-10-22/> (дата звернення: 29.05.2024)
- 6) 5 reasons why Ukraine's fintech sector is growing despite war. 2022. URL: <https://techcrunch.com/2022/08/08/5-reasons-why-ukraines-fintech-sector-is-growing-despite-war/>. (дата звернення: 29.05.2024)
- 7) Freedom. Ukrainian fintech in 2023: facts and figures. 2023. URL: <https://uatv.ua/en/ukrainian-fintech-in-2023-facts-and-figures/>. (дата звернення: 29.05.2024)
- 8) Коваленко, Ю. (2023). Особливості нормативно-правового регулювання FINTECH на диджиталізованих ринках банківських і страхових послуг в Україні. Проблеми і перспективи економіки та управління, (1 (33)), 139–153. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1\(33\)-139-153](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-1(33)-139-153)
- 9) Український фінтех каталог (UAFIC) 2021. URL: <https://fintechua.org/fintech-catalog-2023> (дата звернення: 19.07.2024)
- 10) N-iX. 10 fintech companies outsourcing to Ukrainian developers. Medium. URL: https://medium.com/@N_iX/10-fintech-companies-outsourcing-to-ukrainian-developers-14094de7f196. (дата звернення: 06.06.2024)
- 11) Statista Market Forecast. FinTech - Ukraine | URL: <https://www.statista.com/outlook/dmo/fintech/ukraine> (дата звернення: 09.06.2024)
- 12) Fintech: зарубіжний досвід та особливості розвитку в Україні [Текст] / Т. О. Гаврилко, Р. Антонова // Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М.М. Палінчак. – Ужгород : Гельветика, 2020. – Вип. 29. – С. 17-22
- 13) Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року. Національний банк України. 2021. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Strategy_fintech2025_zvit_2021.pdf?v=4 (дата звернення: 11 .08.2024)
- 14) KPMG. PropTech, ESG фінтех та штучний інтелект. Березень 2024. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2024/03/prop-tech-esg-fintech-ta-shtuchnyy-intelekt-klyuchovi-trendy-fintekhu.html> (дата звернення: 12 .09.2024)
- 15) FinTechInsider. ESG та фінтех: навіщо компаніям враховувати стратегію сталого розвитку. Лютий 2023. URL: <https://fintechinsider.com.ua/esg-ta-finteh-navishho-kompaniyam-vrahovuvaty-strategiyu-stalogo-rozvytku/> (дата звернення: 13.09.2024)

The Significance and Future Development Prospects of the FinTech Sector in Ukraine

Yulianna Pivniak

Faculty of Economic Sciences, Kharkiv National University named after V. N. Karazin, Kharkiv, Ukraine

ORCID 0009-0009-0446-1406

Natalya Grebeniuk

Department of Finance, Banking and Insurance, , Kharkiv National University named after V. N. Karazin, Kharkiv, Ukraine

ORCID 0000-0003-0548-4772

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of the current state and prospects for the development of the FinTech industry in Ukraine. Special attention is given to the issues of investment attraction and its effective utilization, which are crucial factors for stabilizing and growing the country's economy. The paper highlights that investments in cutting-edge technologies, particularly in the FinTech sector, should become the foundation for sustainable growth in the face of modern challenges such as digitalization and integration into global financial markets. At the micro level, financial investments are a key tool for enhancing the competitiveness of individual companies as well as the national financial sector as a whole. The article analyzes key trends shaping the FinTech investment landscape, including the impact of global technological innovations, regulatory changes, and the macroeconomic environment. The distinctive features of successful Ukrainian FinTech projects, such as Monobank and EasyPay, which have achieved significant success on the international stage, are identified. The article also addresses the challenges faced by FinTech companies in Ukraine, including bureaucratic obstacles, instability in energy and internet infrastructure, regulatory issues, and limited access to financing. Solutions to overcome these challenges are proposed, including improvements in legislative regulation, creating favorable investment conditions, and fostering cooperation between the public and private sectors. The article explores innovative solutions for the further development of infrastructure and financial technologies that can contribute to increasing financial inclusion and accessibility for various social groups. This article will be of interest to investors, regulators, FinTech entrepreneurs, startups, and anyone interested in financial technologies and their impact on the development of Ukraine's economy.

Keywords: Fin-Tech, investment, Financing of FinTech Projects, Economy of Ukraine, start-up.
